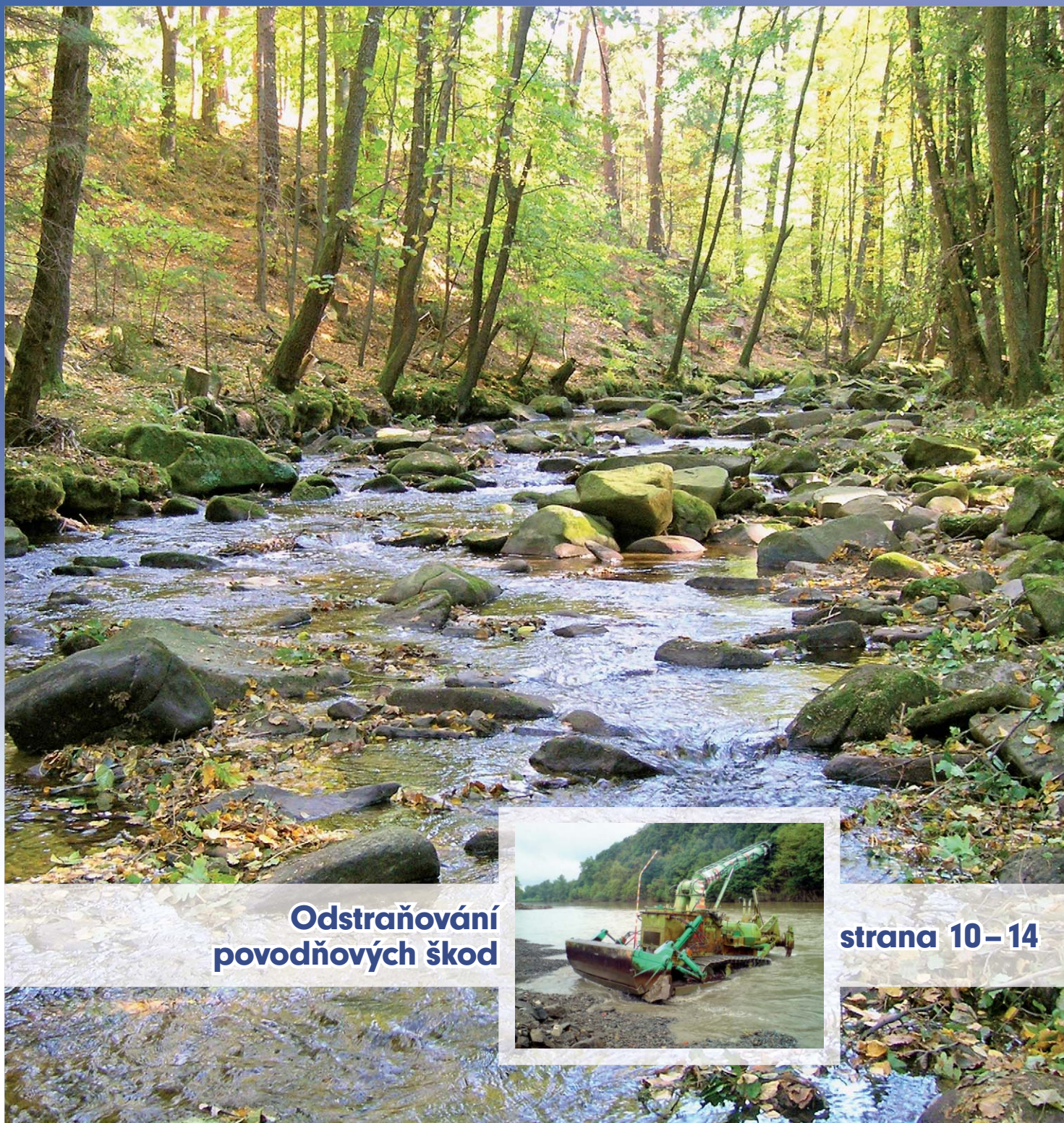

Kapka

ZPRAVODAJ STÁTNÍHO PODNIKU POVODÍ ODRY

**Odstraňování
povodňových škod**

strana 10 – 14

Úvodní slovo generálního ředitele

Vážené kolegyně, vážení kolegové,
doba letních časů, tepla u vody s rodinou a přáteli je za námi a první přízemní mrazíky, mlha a vůně spadaneho listí nám začíná připomínat přicházející podzim. Vůni jablek, teplého štrúdlu a svařeného vína. Až by se chtělo říct, že pomalu začneme ukončovat naši sezonu a připravovat se na další... Nebýt naší práce u vody. Všichni totiž víme, že naše práce u vody a s vodou nikdy nekončí. Vždy jsme ve fázi příprav, vlastních realizací, dokončování a když už se nám třeba může začít někdy potichoučku pomaloučku zdát, že teď se konečně můžeme vrhnout na věci, které odsouváme a které nám z hlediska hospodaření s vodou nepřípadnou tak prioritní a důležité, vždy nám voda ukáže, že právě ona je ta, která rozhoduje. A nikoliv my...

Letošní jarní měsíce nám znovu ukázaly sílu povodní, sílu kapek a vody. Zmobilizovali jsme všechny síly a ukázali naši připravenost. A v závěru léta nám vodní živel znovu oživil čerstvé a ještě nevstřebané vzpomínky, smutky lidských osudů a strach před velkou vodou, na který nejde zapomenout a který se už navždy lidem ukáže s každým deštěm. Voda je nevyzpytatelná, neptá se, nebere ohledy, prostě je. Je to živel, nestálý a proměnný, ale na straně druhé je voda také zároveň jednou z mála konstant a trvalých hodnot, kterou ve světě neustálých změn máme. Voda je pořád vedle nás, je s námi, je v nás, je naše. Celý náš svět je jedna velká změna. Jako se mění voda v led a sníh, v klidnou či hned dravou vodu, mění se i naše životy. Prožíváme svoje lidské osudy, tvoříme sami sebe i naše okolí, naše zkušenosti nás formují a dávají nám dozrát. A paradoxně, právě při velkých přírodních katastrofách, při povodni, vyplouvají na povrch vedle síly vody i hodnoty člověka a lidí. Pořádáme sbírky, aktivně se jich účastníme, pomáháme, uklízíme, poskytujeme podporu. Každá podobná tragédie nás stmeluje a dává nám tak vlastně ukázat to, co si mnohdy myslíme, že ani nemáme. Vlastní osobitý charakter, uvědomění si sama sebe, našeho člověčenství, lidskosti, našich hodnot. A mě při té příležitosti napadá srovnání, že jak má proměnlivá voda svůj konstantní význam, tak i v našich lidských životech plných změn jsou trvalé hodnoty, které zastáváme a které nám zůstávají.

Všechny nás čeká složitá doba. V podniku budeme odstraňovat povodňové škody, připravovat nová protipovodňová opatření a jako každá společnost se budeme i my přes dosavadní relativně dobré finanční výsledky potýkat s náročným obdobím plným ekonomických změn a škrťů, úspor ve všech oblastech a podnikat všechny kroky k tomu, abychom i za tak složitých podmínek plnili naši roli vodohospodáře řádně a s největším úsilím a péčí. Náročné období se nebude týkat jen našeho podniku, ale i našich domácností, našich rodin, přátel. A v podstatě náš podnik jednou velkou rodinou je. S různými vazbami, povinnostmi, radostmi i starostmi. Budeme muset vyvinout daleko více námahy než v letech minulých, abychom následující období a úkoly zvládli. A budeme si muset uvědomit i vlastní soudržnost s rodinou, přáteli, naším podnikem. Místo, které v našich společenstvích máme, si musíme zasloužit, vytvořit, zrealizovat, podpořit, udržet. A záleží to jen na nás. Přeji si, abychom si v tento podzimní čas uvědomili, že naše pevné hodnoty, naše vlastnosti a povahy z nás dělají to, kým jsme, s kým jsme, kde jsme a jací jsme. Protože všechno ostatní už je obyčejná neznámá proměnná. Pouhá voda na náš mlýn. A tím hybným mlýnským kolem jsme každý z nás, existujeme, tvoříme a posouváme se dál. S každou malou a samostatnou KAPKOU...

Ing. Ivan POSPÍŠIL
generální ředitel

Úvodní slovo generálního ředitele	2
Z našich přehrad: SLEZSKÁ HARTA	3
Využívání vodních toků, nádrží a jezů k rekreaci	4
Rekonstrukce malé vodní elektrárny na Slezské Hartě	4
AKTUALITY	5
Ekonomické výsledky za 1. pololetí roku 2010	6
Modernizace monitorovacího systému na vodohospodářském dispečinku	7
 Zasedání mezinárodní komise pro velké přehradu ve Vietnamu	8
Soutěž vodních záchranářů na Slezské Hartě	9
Odstraňování povodňových škod	10
 Nádraží Paskov aneb „Kterak ledňáček o bejvák přišel“	13
Podvodní dozery Komatsu na Odře	14
Vodohospodářský provoz Jeseník	15
 Moravice nabízí vodákům úžasné trasy	16
Mistrovství světa juniorů ve sjezdu na divoké vodě na Moravici	17
Budování cyklostezky z Vratimova do Sviadnova začne příští rok	17
FAUNA & FLÓRA: Rostliny a živočichové za povodní	18
V Petrovicích u Karviné začíná stavba dlouho očekávané hráze	20
Vodohospodářská padesátka v Jizerských horách	21
NAPSALI O NÁS	22
JUBILEA	23
Představujeme osobnost Povodí Odry: Ludmila ČINČIALOVÁ	23

Z NAŠICH PŘEHRAD

SLEZSKÁ HARTA

SLEZSKÁ HARTA měla původně sloužit pouze jako posílení vodní nádrže Kružberk. Stavba trvala deset let od roku 1987 do roku 1997 a o rok později bylo dokončeno napuštění nádrže. Slezská Harta má kamenitou přes půl kilometru dlouhou hráz se šikmým středním jílovým těsněním, dvoustupňovým filtrem a přechodovou zónou o celkovém objemu 2 528 tisíc m³. Hráz je zavázána do skalního podloží injekční stěnou, na pravém břehu zavazovací stěnou. Podloží je těsněno injekční clonou do hloubky 10 až 55 metrů. Funkční objekty jsou situovány k levému břehu. Vtokový a odběrný objekt tvoří mokrá věž, odběr surové vody je umožněn ze čtyř horizontů. Součástí díla je vodní elektrárna se dvěma Francisovými turbínami o výkonu 2,75 a 0,4 MW. Účel Slezské Harty byl postupně rozšířen, a tak nyní také příznivě ovlivňuje jakost surové vody, nadlepšuje průtoky na Moravici, Opavě i Odře a umožňuje odběr vody pro průmyslové účely. Pro obyvatele regionu se přehrada stala také vyhledávaným místem rekreace. Kromě koupání nabízí nádrž možnosti rybolovu a vodních sportů, především jachtingu a windsurfingu. Pro své tréninky ji využívají i záchranáři, hasiči a policisté.

Využívání vodních toků, nádrží a jezů k rekreaci

V letních měsících můžeme často sledovat, že za slunečných dnů jsou vodní toky, zejména v okolí jezů, doslova obleženy sluníci a koupajícími se lidmi. Není na tom nic mimořádného a nepochopitelného. Nepochopitelným však je, pokud se někteří „odvážlivci“ snaží dokázat svou zdatnost a převahu nad živlem, ať už plaveckou nebo veslařskou, v době zvýšených průtoků nebo dokonce za povodňových stavů. Mnohdy pak takový hazard končí v lepším případě zásahem záchranářů a zdravotníků, v horším případě utonutím. Vidáme to občas v televizi a v červenci letošního roku se jedna taková událost stala i na hrabovském jezu na Ostravici.

Jelikož jsme byli sdělovacími prostředky dotazováni, zda nelze v takových místech umístit výstražné tabulky, podíváme se na problematiku z právního hlediska: Zákon č. 254/2001 Sb. „o vodách“ stanoví hned v §6 odst. 1

zcela jednoznačně, že „Každý může na vlastní nebezpečí bez povolení nebo souhlasu vodoprávního úřadu odebírat povrchové vody nebo s nimi jinak nakládat pro vlastní potřebu, není-li k tomu třeba zvláštního technického zařízení.“ To znamená - přeloženo výkladem zákona do běžné mluvy, že zákon umožňuje každému, kdo má takovou možnost, odebírat pro vlastní potřebu povrchovou vodu nebo s ní jinak nakládat - např. užívat ji k rekreačním účelům jako je koupání a jiné vodní sporty, bruslení na zamrzlé hladině, dále praní prádla, plavení zvířat... Výslovně však na vlastní nebezpečí. Tím je vyslovena zásada, že v případě vzniku škody, způsobení zdravotního úrazu apod. nejsou za následky odpovědní správci toků, vlastníci vodních děl nebo vlastníci pozemků koryt vodních toků ani jiné nezúčastněné osoby. Dále se nabízí otázka, zda má vystavení zákazové cedule na riziková místa v našich poměrech vůbec smysl, pokud se samozřejmě nejedná o přístup k technickému zařízení, přístup do

pásma hygienické ochrany apod. Umístění výstražné tabule s upozorněním, že každý jedná na vlastní nebezpečí, je z pohledu zákona nadbytečné a v reálu prakticky neproveditelné, neboť nelze rozmístit výstražné tabule na všechna přístupová místa k vodě. Přehradní nádrže by musely být takovými cedulemi obklopeny, neboť i zde již došlo k utonutí, cedule by musely být na srážech nad vodou, neboť řada úrazů se stala při skoku do vody atd. atd., nehledě již na účinnost takového upozornění. Navíc co je pro jednoho zvládnutelné, může být pro druhého již nebezpečné, hranici nelze exaktně stanovit. Pomineme-li dikci zákona, platí zde jako v řadě jiných případů hledisko zdravého rozumu - nepřeceňovat své síly a schopnosti a zejména za stavu zvýšených průtoků nerisikovat a nedokazovat, že ten silnější a dokonalejší překoná rozbouřený živl. Někdy totiž nepřekoná.

Ing. Čestmír Vlček
obchodní ředitel

Rekonstrukce malé vodní elektrárny na Slezské Hartě

Myšlenka na rekonstrukci malé vodní elektrárny (MVE), která je nedílnou součástí vodního díla Slezská Harta, vznikla již před třemi roky, na základě studie společnosti Energotis. Zadaním studie bylo posouzení rozsahu provádění cyklické údržby na našich MVE a posouzení stavu stávající technologie elektráren, včetně možnosti rekonstrukce z důvodu navýšení ceny a zlepšení provozní spolehlivosti.

PROVOZNÍ DŮVODY REKONSTRUKCE

Z provozních důvodů se rekonstrukce provádí především k lepšímu technicko-provoznímu zabezpečení a vyšší provozní spolehlivosti stávajícího zařízení, na úroveň srovnatelnou s nově zřizovanými výrobny. Hlavními součástmi rekonstrukce je:

- Převinutí statorů obou turbín
- Rekonstrukce řídicího systému
- Výměna ochran obou generátorů a skříně ovládacího napětí
- Generální oprava turbíny TG2
- Generální oprava regulačního zařízení obou turbín

EKONOMICKÉ DŮVODY REKONSTRUKCE

Cena zeleného bonusu z vyrobené elektrické energie, po dokončení rekonstrukce, bude za vyšší tarif. Na základě skutečné výroby elektrické energie v roce 2009 by provedení rekonstrukce znamenalo nárůst tržeb o více než 8,5 mil. Kč.

VÝBĚR ZHOTOVITELE A PRŮBĚH REKONSTRUKCE

V druhé polovině měsíce dubna, na základě výběrového řízení, byl vybrán zhotovitel rekonstrukce MVE na VD Slezská Harta. Celkový náklad za provedení rekonstrukce je cca 5 577 mil. Kč.

Pracoviště bylo předáno zhotoviteli 28. června. Před demontáží generátorů byly obě elektrárny podrobeny důkladné diagnostice. Elektrárny byly diagnostikovány jak po stránce elektrické (přechodové jevy, zkoušky statorového vinutí apod.), tak v oblasti strojní (vibrace, měření hluku atd.). V současné době jsou oba generátory zdemontovány a odvezeny k převinutí

Turbína - rotor TG1

do ABB Servis, a.s. Turbína TG2 (400 kW) je odvezena do dílen MONT Karviná, kde na ní probíhá generální údržba. Ve skříně 6,3 kV se provádí demontáž stávajícího zařízení a v panelu ochran TG1 pokračuje instalace nových ochran, včetně jejich zapojení. Rekonstrukce je nyní v plném proudu a doufáme, že až vyjde další díl zpravodaje Kapka, budeme moci informovat o zdárném ukončení rekonstrukce malé vodní elektrárny na vodním díle Slezská Harta.

Ing. Daniel Pospíšil
energetik podniku

AKTUALITY

Služba TV portály na webu Povodí

V rámci spolupráce s televizí POLAR jsme provozovali do konce loňského roku na této stanici teletextové stránky. Jelikož je však dostatek informací i aktualit o činnosti podniku i o současné hydrologické situaci na webových stránkách podniku,jevila se nabídka teletextu již jako poněkud zastaralá a málo využívaná. Proto jsme od prvního čtvrtletí letošního roku nahradili tuto službu službou novou, kterou je zprovoznění TV portálu na webových stránkách. Zde jsou k dispozici archivované televizní reportáže z různých oblastí činnosti podniku v podobě, v jaké byly odvysílány v regionálním televizním zpravodajství TV Polar. Reportáže jsou pro přehlednost rozděleny do čtyř skupin: „Protipovodňová ochrana“, „Zajímavosti“, „Přehrady“ a „Toky“. Přístup je jednoduchý - na hlavní podnikové www stránce je adresa „TV portál“, po jejímž rozkliknutí se již zobrazí uvedené skupiny. Po výběru jedné ze skupin se zobrazí témata reportáží. Věříme, že tato forma informování veřejnosti bude účinnější a získá si dostatek zájemců.

Ing. Čestmír Vlček

Nádrž Žermanice za povodně v květnu 2010

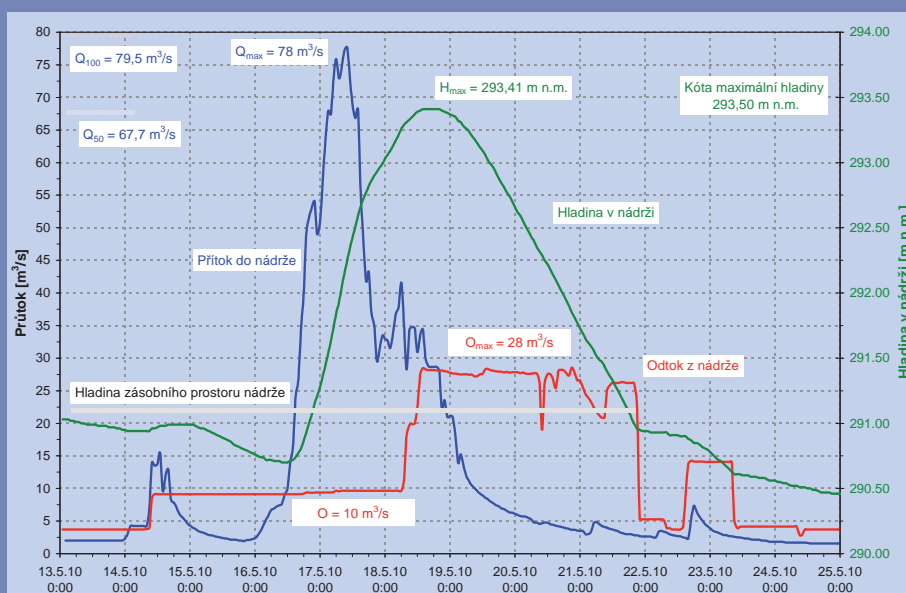
Na údolní nádrži Žermanice na řece Lučíně bylo během povodňové situace v květnu letošního roku dosaženo nejvyšší hladiny v nádrži během jejího provozu od roku 1958. Hladina dostoupila na kótu 293,41 m n. m., tj. pouze 9 cm pod maximální retenční hladinu. V nádrži bylo v tu chvíli 24,8 mil. m³ vody, což znamená naplnění 99,1 % celkového prostoru. Již tři dny před kulminací povodně byl z nádrže zvýšen odtok na 10 m³/s (jenž byl vypouštěn až do odeznění srážek) a byl uzavřen převod vody z řeky Morávky od jezu ve Vyšních Lhotách. Kulminací přítok do nádrže Žermanice dne 17. 5. 2010 přesto činil 78 m³/s, což znamenalo 100letý průtok. Celkově do nádrže přiteklo v období od 16. do 19. května 10,5 mil. m³ vody, a to pouze z vlastního povodí Lučiny nad nádrží a dílčího povodí vlastního přivaděče (bez převodu z řeky Morávky). Tato účinná transformace povodňové vlny v nádrži Žermanice měla významný vliv na průtoky v podpovodí a znamenala ochranu sídel podél řeky Lučiny a Ostravice.

Ing. Břetislav Tureček

Povodí Odry čelilo dalším zvýšeným průtokům

Nebezpečí dalších povodní, již třetích v tomto roce, čelilo povodí Odry kvůli silným deštům na přelomu srpna a září. Srážky rozvodnily nejvíce povodí Olše na Těšínsku a Karvinsku, kde místy napršelo až 200 mm. Nejdramatičtější průběh měla řeka Petruvka, jejíž průtok v Petrovicích u Karviné dosáhl až padesátileté vody. Škodám na majetku tam zabránili hasiči, kteří měli připravené provizorní hráze a při zvýšení průtoku jimi zástavbu uchránili. Bylo to již potřetí v tomto roce, co se voda v této obci vylila ze břehů. Tato povodňová situace odpovídala asi třetině rozsahu květnové povodně, a postihla jak oblast Beskyd, tak i Jeseníků. Voda se z břehů vylila jen na menších tocích a zatopila jen pole a zahrady, ne zástavbu. I když tak průtoky nedosahovaly květnové intenzity, nebyly všechny hráze a koryta toků po mnohých poškozeních v květnu a červnu stoprocentně funkční. Zvýšené průtoky také narušily probíhající opravy a stavby. Škoda byla způsobena také na tocích, kde opravy ještě nezačaly.

Vendula Jičínská

Žermanice - Transformace povodňové vlny 13.5. - 24.5.

Ekonomické výsledky za 1. pololetí roku 2010

Ekonomika státního podniku Povodí Odry byla v závěru 1. pololetí významně ovlivněna extrémními povodněmi z přelomu května a června letošního roku.

V souvislosti s odstraňováním škod z těchto povodní bylo k 30. 6. 2010 v nákladech vynaloženo celkem 42 106 tis. Kč. Prováděny byly zejména zabezpečovací práce charakteru sanování nátrží a odstraňování

V souvislosti s květnovými a červnovými povodněmi bylo v nákladech za 1. pololetí 2010 vynaloženo 42 milionů korun.

nánosů z průtočných profilů, které bylo nutné provést okamžitě s cílem zajištění ochrany majetku a zabránění dalších škod v případě opakujících se povodní. Překročení nákladových položek z titulu odstraňování povodňových škod bylo nejvýraznější v opravách, které byly oproti plánu vyšší o 20 801 tis. Kč. Dále byly vlivem povodní překročeny zejména náklady za výkony mechanismů, spotřeba materiálu, náklady na odvoz a likvidaci odpadů a mzdové náklady.

Co se týče ostatních nákladových položek, ty byly ve sledovaném období vesměs uspořeny.

Ve výnosové části došlo navzdory přetrvávající recesi ekonomiky k mírnému oživení, a to především v tržbách za odběry povrchové vody, které byly oproti plánu překročeny o 4 943 tisíc Kč. Také výroba elektrické energie generovala nárůst plánovaných tržeb o 3 930 tis. Kč, a to zejména vlivem zvýšených povodňových průtoků na vodních dílech. Nárůst těchto výnosů bude tlumit výpadek ve výrobě elektrické energie v druhé polovině roku, kdy bude z důvodu plánované opravy odstavena malá vodní elektrárna na VD Slezská Harta. Tržby za ryby rovněž zaznamenaly v 1. pololetí nárůst oproti časovému plánu, ovšem

Povodňové škody na Ostravici po květnových a červnových povodních

do konce roku je třeba počítat s negativním faktorem v podobě nižších příchovek z důvodu rekonstrukce bezpečnostního přelivu na Petrově rybníce.

Přes všechny negativní vlivy způsobené rozsáhlými povodněmi v závěru sledovaného období se státnímu podniku podařilo splnit plánovaný hospodářský výsledek na celkovou částku 50 651 tis. Kč. Stalo se tak hlavně díky částečnému rozpuštění rezervy ve výši 20 000 tis. Kč, která byla prozíravě vytvořena v minulých obdobích na rizika spojená s povodněmi.

V oblasti bilance majetku je ke konci pololetí vykázán ještě poměrně vysoký zůstatek krátkodobých peněžních aktiv, což je ovšem ovlivněno vysokým počátečním stavem finančních prostředků nashromážděných

v minulých obdobích, dále prozatím poměrně nízkým čerpáním letos plánovaných investic a zejména vysokou hodnotou závazků vzniklých z titulu odstraňování povodňových škod. Tyto závazky budou v souladu se lhůtami splatnosti faktur hrazeny až v druhém pololetí. Ve zbývajícím období roku je tedy nutné počítat se značnou finanční zátěží a výrazným snížením hodnoty oběžných aktiv, což jsou hlavní úskalí, se kterými se bude muset ekonomika státního podniku do konce roku vypořádat.

Ing. Petr Kučera
ekonomický ředitel

Modernizace monitorovacího systému na vodohospodářském dispečinku

V rámci VI. výzvy Operačního programu Životní prostředí Oblast podpory 1.3. - Omezování rizika povodní podal VH dispečink v listopadu 2008 žádost o dotaci na projekt „Modernizace monitorovacího systému vodohospodářského dispečinku Povodí Odry, státní podnik“. Během minulého roku došlo k akceptaci projektu a proběhlo výběrové řízení. Začátkem tohoto roku byla uzavřena smlouva o poskytnutí dotace se Státním fondem životního prostředí a projekt tak přešel do realizační fáze. Dovolte mi, abych vás v krátkosti s projektem seznámil.

Projekt je rozdělen na čtyři části:

- modernizace měřicích stanic
- mikrovlnné spojení na vodní díla
- nové vodoměrné stanice
- nové srážkoměrné stanice

V rámci modernizace měřicích stanic budou všechny stávající měřicí stanice (vodoměrné i srážkoměrné) doplněny

V rámci modernizace budou všechny měřicí stanice doplněny o nové řídicí jednotky.

o nové řídicí jednotky, které umožní archivaci měřených dat na stanici po dobu minimálně jednoho měsíce. Současné vybavení měřicích stanic toto neumožňovalo a při výpadku rádiového přenosu nebylo možné zpětně zjistit, jaký byl průběh měřených veličin. Nové řídicí jednotky také umožňují přenos přes GPRS. Tím dojde ke zdvojení přenosových cest z měřicích stanic a nový způsob přenosu dat může využívat i ČHMÚ. V současné době proběhla dodávka všech řídicích jednotek a pracovníci VH dispečinku je provádějí jejich instalace.

V rámci realizace mikrovlnného spojení na vodní díla budou na páteřní síť napojena vodní díla Šance, Olešná, Žermanice, Těrlicko a jez Vyšší Lhoty. Samotná páteřní síť na závod v Opavě a Frýdku-Místku bude modernizována a bude zvýšena její přenosová kapacita na 210 Mbps, doposud byla kapacita jen 8 MBps.

Vodní díla budou připojena spojem s kapacitou 22 Mbps. Velmi důležitým bodem pro napojení vodních děl na páteřní síť je srážkoměrná stanice Ondřejník, kde je umístěn 30metrový stožár. Vzhledem k důležitosti tohoto bodu bude zvýšena jeho bezpečnost (nové oplocení, čidlo pro vstup do objektu), ale také bude posílen záložní zdroj pro případ výpadku napájení. V současné době je provedena modernizace páteřní sítě na oba závody a začíná montáž spojení na vodní díla. Schéma páteřní sítě a spoju na vodní díla je na obr. 1.

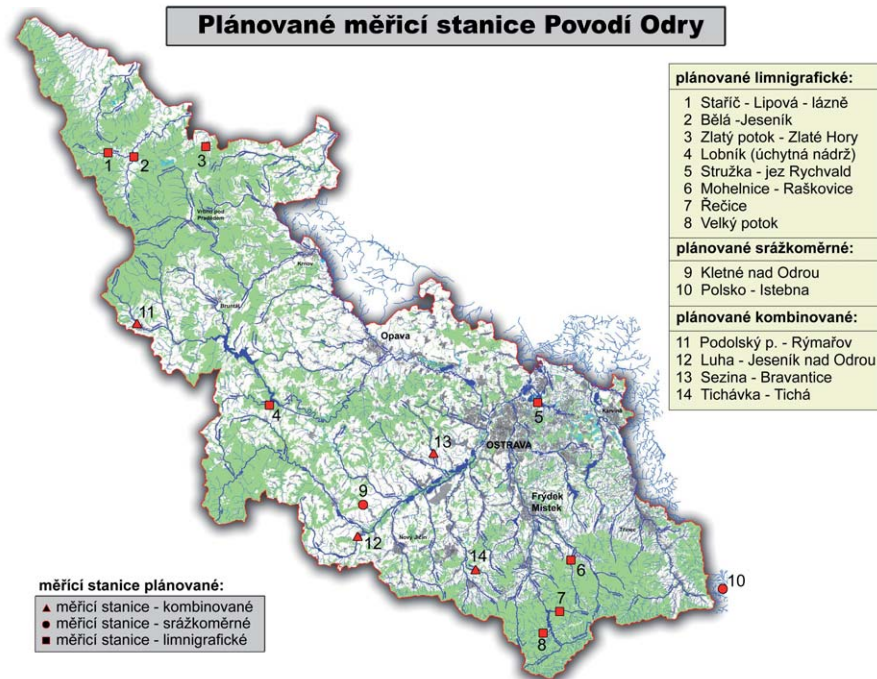
Součástí dotace je i výstavba nových vodoměrných stanic, které jsou v několika případech kombinovány se srážkoměrem. Rozmístění nových vodoměrných stanic je na obr. 2. V případě Tiché, Bravantice a Jeseníku nad Odrou se jedná o úplně nové stanice. Jejich součástí je elektropřípojka ke stanici, plastový rozvaděč s elektronikou, sloup pro anténu a čidlo pro měření hladiny (radar nebo bublinkové čidlo). V případě Zlatých Hor, Rýmařova, Lázní Lipová a Jeseníku se jedná o modernizaci stávajících režimových stanic ČHMÚ, ke kterým bude provedena elektropřípojka a zaveden přenos dat. Ze stanic

Součástí dotace je i výstavba nových vodoměrných stanic, které jsou kombinovány se srážkoměrem.

Řečice, Velký potok a Lobník bude zaveden přenos dat přes GPRS. K těmto stanicím nebude zřízena elektropřípojka a obsluha vodních děl bude dobíjet akumulátory. Přenos dat bude zaveden také z jezu Rychvald (měření hladiny v nadjezí) a z limnigrafu na Mohelnici v Raškovicích. V současné době jsou již tři vodoměrné stanice těsně před dokončením a u dalších tří došlo k předání stavenišť. Srážkoměrné stanice budou postaveny dvě, jedna na vodojemu poblíž VD Kletná a druhá v Polsku v pramenné oblasti Olše. Termín dokončení realizační fáze je 30. 11. 2010. Celkové náklady představují částku 9,280 mil. Kč a z toho 7,888 mil Kč (85 %) je formou dotace z Evropské unie a státního rozpočtu.

Ing. Jiří Pagáč
VH dispečink

Plánované měřicí stanice Povodí Odry

Zasedání mezinárodní komise pro velké přehrady ve Vietnamu

Vietnam je z pohledu běžného člověka vnímán jako spíše rozvojová země, jejíž obyvatelé u nás prokazují nebývale rozvinutý obchodní talent, jsou většinou pracovití a jejich levné zboží mnohdy likviduje místní obchodníky. Jak to ale vypadá přímo v této socialistické zemi? Je tam pro turistu bezpečno a jací jsou Vietnamci doma ve své vlasti? A je zde něco zajímavého z pohledu vodohospodáře zajímajícího se o přehradní stavitelství? Takové a mnoho dalších otázek se mi vybavilo, když byl Vietnam a jeho hlavní město Hanoj vybrán pro pořádání již 78. výročního zasedání mezinárodní komise pro velké přehrady (ICOLD).

než do turistických destinací v Asii. Vyřízení nutného víza před cestou a samotný vstup do země připomene člověku ne příliš vzdálenou dobu socialismu u nás. První seznámení s hlavním městem cestou z letiště je pro Středoevropana nezapomenutelný zážitek. Horko společně se 100% vlhkostí se v klimatizovaném taxíku dá přežít, ale pohled na spousty aut a mezi nimi se prolétající neuvěřitelné množství mopedů nahání hrůzu. V tomto provozu bych si řídit netroufal. Však jsem taky žádnou půjčovnu aut neviděl. Policie je ale na každém kroku a možná proto jsou nehody velmi řídké.

Hanoj v letošním roce slaví 1000 let od svého vzniku a zajímavých míst je v tomto

zaplesá srdce všem obchodníkům. Za příznivé ceny nakoupíte zaručeně originální textil, boty, kufry nebo hodinky všech významných světových značek. A kdo chce, může si přímo na ulici dát k jídlu téměř cokoli. Samozřejmě také za ceny velmi lidové. Pokud by vám při jídle vadily nízké židličky, všudypřítomné mopedy a horko, klimatizovaných klidných restaurací je tady také dost. Návštěva mauzolea velkého vůdce Ho Či Mina patří k základním povinnostem každého vietnamského piónýra. Hotel, který jsem volil co nejbližší místu jednání, byl od centra asi 8 km, což znamenalo další zážitek – cestování taxíkem a později také veřejnou dopravou. Hlavním důvodem cesty nebylo poznávat

Rozestavěná hydroelektrárna s výkonem 2400 MW.

Díky pochopení a podpoře vedení naší firmy jsem se, jako člen Evropského pracovního klubu a Výboru pro provoz a opravy přehrad při ICOLD, mohl v letošním roce na zasedání do Vietnamu vypravit a na uvedené otázky se pokusit odpovědět. Výroční zasedání se konalo koncem měsíce května, ale veškeré záležitosti spojené s cestou bylo nutno řešit se značným předstihem. Obecně je cestování do Vietnamu poněkud obtížnější

6milionovém městě mnoho. Abych si udělal představu o životě ve městě z pohledu turistu, vyrazil jsem hned odpole dne po příletu do centra hlavního města. Bez mapy a znalosti vietnamštiny se tento výlet proměnil v několikahodinové bloudivění změtí ulic a uliček daleko od vytouženého starého města. Přesto musím konstatovat, že místní obyvatelé byli usměvaví a člověk měl pocit bezpečí. Centrum jako takové tvoří staré město a jezero. Tady

místní kuchyni a zvyky, ale účastnit se jednak jednání jednotlivých výborů a také konference, která jednáním předcházela a zajímavě pojatému bloku současně na různých místech probíhajících diskusních panelů k problematice přehradního stavitelství. Při účasti více než 1000 odborníků z celého světa se bylo co přiučit. Ze zajímavých přednášek bych vzpomenul prezentaci ruské delegace týkající se havárie na největší ruské hydroelektrárně

S předsedou vietnamského přehradního výboru si popovídáte lépe česky než anglicky.

Ing. Kratochvíl na zasedání mezinárodní komise pro velké přehrady.

umístěné na řece Jenisej, při které v srpnu 2009 zahynulo 75 lidí. Velký prostor byl pochopitelně věnován přehradnímu stavitelství ve Vietnamu. Není bez zajímavosti, že s předsedou vietnamského přehradního výboru si popovídáte lépe česky než anglicky. Studoval totiž v Praze a Brně. Průměrné roční srážkové úhrny činí 2000 mm, ale 75 % srážek je soustředěno do 3 měsíců v roce. Proto slouží menší a dříve budované nádrže především k zavlažování všudypřítomných rýžových polí. Hlavním účelem větších nádrží stávajících, ale hlavně nově budovaných, je hydroenergetika a povodňová ochrana. V současnosti je ve Vietnamu v provozu 180 přehrad a rozestavěno je 15 přehrad vyšších než 60 m. V rámci studijní tří denní cesty jsme navštívili dvě největší vietnamské hydroelektrárny. Větší z nich, s instalovaným výkonem 2400 MW, je prozatím rozestavěná. Návštěva staveniště takového díla s hrází vysokou 138 m z válcovaného betonu byla pro mě největším zážitkem.

Ing. Dalibor Kratochvíl
Závod Frýdek-Místek

Soutěž vodních záchranářů na Slezské Hartě

V květnu letošního roku se na přehradě Slezská Harta uskutečnil další, již 12. ročník soutěže vodních záchranářů. Soutěž proběhla za relativně pěkného počasí, kdy se teplota vzduchu pohybovala okolo 15 stupňů a teplota vody byla 19 stupňů.

Letošní ročník soutěže byl rekordní z hlediska počtu soutěžících a konal se opět jako mezinárodní, neboť se jej zúčastnilo 20 družstev ze čtyř států Evropy.

Letošního ročníku se zúčastnilo 20 družstev ze čtyř států Evropy.

Kromě hasičů z České republiky se stejně jako v loňském roce zúčastnili hasiči z Polska a poprvé se objevili také záchranáři z Holandska a z Velké Británie. Vavříny vítězství si nakonec, možná díky znalosti místních poměrů, odnesli hasiči z Bruntálu.

Soutěž si již za ta léta získala věhlas a publicitu, v místě konání byla i Česká televize, či redaktoři regionálních deníků, takže informace o celé akci se objevily jak v tisku, tak v televizi, kde záznam z konání soutěže proběhl ve večerních hodinách na ČT1.

Pořadatel soutěže plk. Ing. Jiří Patrovský, velitel HZS Bruntál, nešetřil chválou na spolupráci se správou VD Slezská Harta, protože terén pro konání závodů je vždy upraven, je posečena tráva, uklizeno.

Jindřich Vrága
vedoucí hrázný VD Slezská Harta

Odstraňování povodňových škod

Přestože již povodeň v roce 1996 ukázala lokálně v našem povodí svou ničivou sílu, teprve až povodeň v roce 1997 byla pro většinu z nás velkým překvapením, a to nejen z důvodu své velikosti a rozsahu, ale především svými katastrofálními následky, ztrátami lidských životů a obrovskými materiálními škodami na státním a soukromém majetku.

Je to snad tím, že člověk s časem velmi rychle zapomíná? Nemyslím si, že bychom všichni měli mít povědomost o srovnatelné povodni z počátku minulého století v roce 1903. Není však pravda, že by u nás do roku 1997 žádné povodně nebyly. Jako třeba významné povodně proběhlé v letech 1977 nebo 1985. Pravda je, že povodně do roku 1997 nebyly u nás tak ničivé, vážla

Ostravice, Ostrava - centrum města - odstranění povodňové škody

Olše, Karviná - poškození zavázání larsenového stupně

Definice povodně dle §64, odst. 1) vodního zákona: Povodněmi se pro účely tohoto zákona rozumí přechodné výrazné zvýšení hladiny vodních toků nebo jiných povrchových vod, při kterém voda již zaplavuje území mimo koryto vodního toku a může způsobit škody...

Odra, Vrbice - zátarasy na bermě

Ostravice - jez ve Vítkovicích

informovanost a nebyla tolik diskutována otázka o možné změně klimatu.

Zato od roku 1997 se naše vnímání povodní významně mění. Povodně jsou dnes pro nás téměř každoroční hořkou realitou. Přispěla k tomu nejen další katastrofální povodeň v Čechách v r. 2002, ale především v posledních pěti letech i výskyt povodní v povodí Odry. Průchod každé povodně s sebou nese nechtěné změny a negativní následky, které nás všechny různým způsobem postihují.

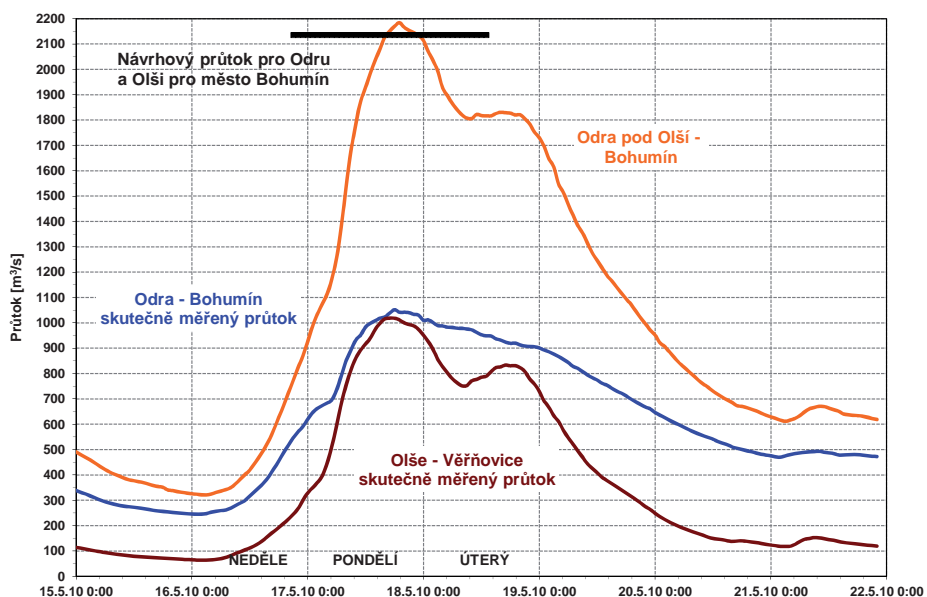
Počínaje rokem 2005, kdy u nás proběhla další významnější povodeň, se pro všechny podniky povodí roztáčí více méně stejný kolotoč povinností. Jednou z nich je zjištění rozsahu povodňových

TÉMA KAPKY

škod (PŠ) na státním vodohospodářském majetku. Vypadá to přibližně tak, že do 1 měsíce od skončení povodně musí být zmapovány všechny škody a stanoven první rozsah PŠ a finanční odhad na jejich odstranění. Za další měsíc musí proběhnout zpřesnění rozsahu PŠ a zároveň každá PŠ musí být potvrzena při místním

**Povodňová vlna květen 2010
Vodní tok Odra**

Zdroj: VHKI

Olše v Koukolné - nánosy na bermě

šetření komisí ve složení: příslušný vodoprávní úřad, orgán ochrany přírody, Agentura ochrany přírody a krajiny, správce toku včetně stavebního rozpočtáře. Komise má za úkol zdokumentovat a potvrdit rozsah PŠ, k čemuž vyhotovuje povodňový protokol a pořizuje fotodokumentaci. Následně jsou všechny takto zdokumentované škody odesílány na ministerstvo zemědělství.

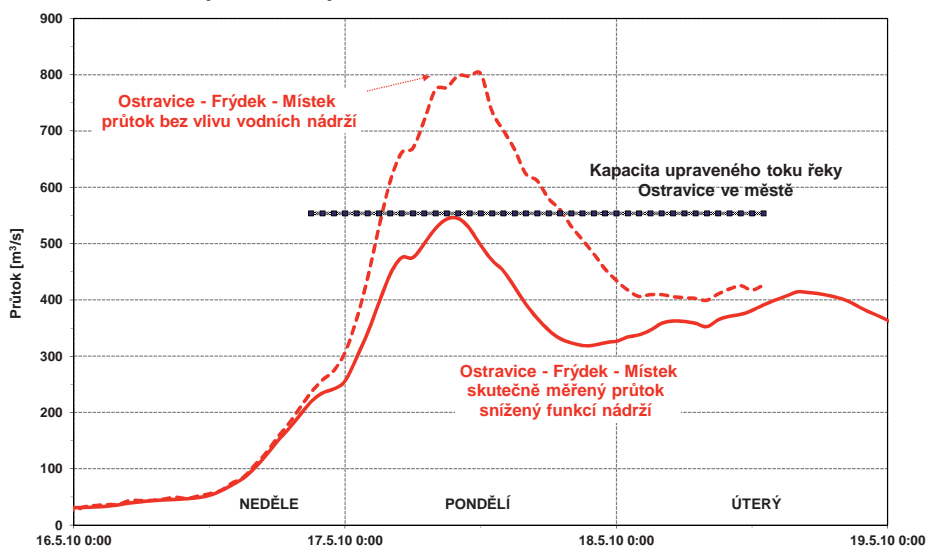
Začátek a konec povodně dle §64, odst. 2) vodního zákona: Povodeň začíná vyhlášením druhého nebo třetího stupně

Olše, Doubrava - řečiště s mohutnými povodňovými náplavami, pozadí ochranná hráz

**Povodňová vlna 16.5. - 19.5.2010
Vliv vodních děl vodohospodářské soustavy povodí Odry na řekách Ostravice a Morávka na transformaci průtoků v profilu FRÝDEK - MÍSTEK**

Zdroj: VHKI

povodňové aktivity (§ 70) a končí odvoláním třetího stupně povodňové aktivity, není-li v době odvolání třetího stupně povodňové aktivity vyhlášen druhý stupeň povodňové aktivity. V tom případě končí povodeň odvoláním druhého stupně povodňové aktivity.

Ke zdokumentování PŠ jsou zapotřebí téměř všichni technicko-provozní pracovníci ze závodů a správy podniku, odtokáři z odboru VHKI, pracovníci investičního odboru a v neposlední řadě projektanti - rozpočtáři z odboru projekce. Je dobré si uvědomit, že v rámci této činnosti je potřeba zvažovat a rozhodnout o způsobu uvedení narušené stavby do řádného stavu, nutnosti odstranit nánosy

a zátaras (opravy) nebo např. navrhnout změnu stávající narušené stavby tak, aby do budoucna plnila efektivněji svou protipovodňovou funkci, navrhnout úpravu na přirozeném vodním toku (investice), případně jejich vzájemnou kombinaci, včetně rozlišení pojištěného majetku nebo třeba uplatnění záruk. A to mnohdy v podmínkách stále zvýšených průtoků, zakalené vody v tocích, podmáčeného terénu apod. Konečným výstupem komise je pak zpracování souhrnů PŠ.

Po zabezpečení financování je další fází příprava stavby a realizace odstranění PŠ. Pro přiblížení rozsahu prací jsou v následující tabulce (tabulka 1) uvedeny finanční náklady na odstranění PŠ v povodí Odry proběhlých v posledních letech.

Ostravice, jez Hrabová - poškozené břehové opevnění pod jezem

Tabulka 1:

Rok	Celkový náklad na odstranění PŠ	Opravy	Opravy hrazené z pojištění	Investice
1996	310			
1997	2 107			
2005	21	13	8	-
2006	58	12	-	46
2007	130	44	26	60
2008	0!	-	-	-
2009	166	10	71	85
2010	450	247	150	53
Celkem	3 242	326	255	244

Poznámka: náklady v milionech Kč

Celkové náklady na odstranění PŠ na tocích a majetku ve správě Povodí Odry proběhlých v posledních letech jsou průběžně dle skutečnosti při jejich postupném odstraňování dále upřesňovány.

Po povodni z května a června 2010 je evidováno celkem 176 PŠ, z toho je 106 PŠ charakteru oprav, 16 PŠ charakteru investic a v 54 případech PŠ bude na jejich odstranění uplatněno pojištění. PŠ

většího rozsahu s nákladem na jejich odstranění nad 1 mil. Kč charakteru oprav a investic mimo pojištěný majetek je evidováno celkem 50. Mezi nejčastěji evidované PŠ patří břehové nátrže přirozených koryt vodních toků, celkem 110 případů. Dále odstranění nánosů a plavenin 76 případů, poškození příčných a stabilizačních objektů 45 případů, poruchy břehových opevnění 36 případů.

PŠ, které lze zařadit k nejvýznamnějším, jsou uvedeny níže v tabulce 2.

Co k tomu dodat závěrem. Povodně se v našem povodí v posledních letech vyskytují častěji, a to i několikrát do roka. V letošním roce jsme zaznamenali už 3. povodňovou epizodu, v květnu, červnu a na přelomu července a září, kdy průtoky dosahovaly při svých kulminacích dle četnosti opakování Q_{10} , Q_{50} a místy až stoletých vod. Odstranění PŠ je víceletý proces, z toho je jasné, že některé PŠ 2009 se budou odstraňovat i po proběhlých PŠ 2010.

Zamezit povodním do budoucna zcela nelze, chovejme se všichni proto tak, aby následky povodní byly pro nás co nejméně bolestivé.

Ing. Tomáš Skokan
vedoucí provozního odboru

Tabulka 2:

Název PŠ	Náklad v mil. Kč	Lokalizace	Specifikace PŠ	Charakter PŠ
Odra, km 3,9-11,8	31,9	Ostrava-Bohumín	Odstranění šterkových nánosů	Oprava
Ostravice, km 15,8-16,4	25,1	Paskov	Nátrž PB	Oprava
Tyra, km 2,470-3,153	25	Oldřichovice	Zničená úprava toku	Investice
Olše, km 20,9-22,6	22,3	Karviná, Darkov	Nánosy, nátrže, narušené dlažby	Oprava
Lubina, km 17,325-23,0	19,7	Příbor, Vlčovice	Narušená úprava toku	Pojištění
Ostravice, km 13,4-13,7	18	Vratimov	Nátrž PB	Pojištění
Ostravice, km 8,760	8,8	Jez Vítkovice	Poškozené jezové klapky	Pojištění
Stonávka, VD Těrlicko, km 12,500	6	VD Těrlicko	Stabilizace vzdušného svahu přehrady	Oprava/ Investice

Nádraží Paskov aneb „Kterak ledňáček o bejvák přišel“

Léta páně 2002, na výročí „Velkého února“, požádal správce toku o souhlas k zásahu do významného krajinového prvku pro záměr sanace rozsáhlé nátrže na řece Ostravici. Nátrž ohrožovala poslední kolej nádraží Paskov a blížila se k ní na vzdálenost 3-4 m. Další disciplínou, kterou musel správce toku zvládnout, chtěl-li dosáhnout cíle, byla výjimka na chráněné živočichy. Disciplína o to složitější, že podle stupně ochrany se žádalo u krajského úřadu nebo MŽP. Proč to mít jednoduché, když to může být složité - my soutěžili u obou. Do všech správních řízení se jako účastník přihlásilo občanské sdružení.

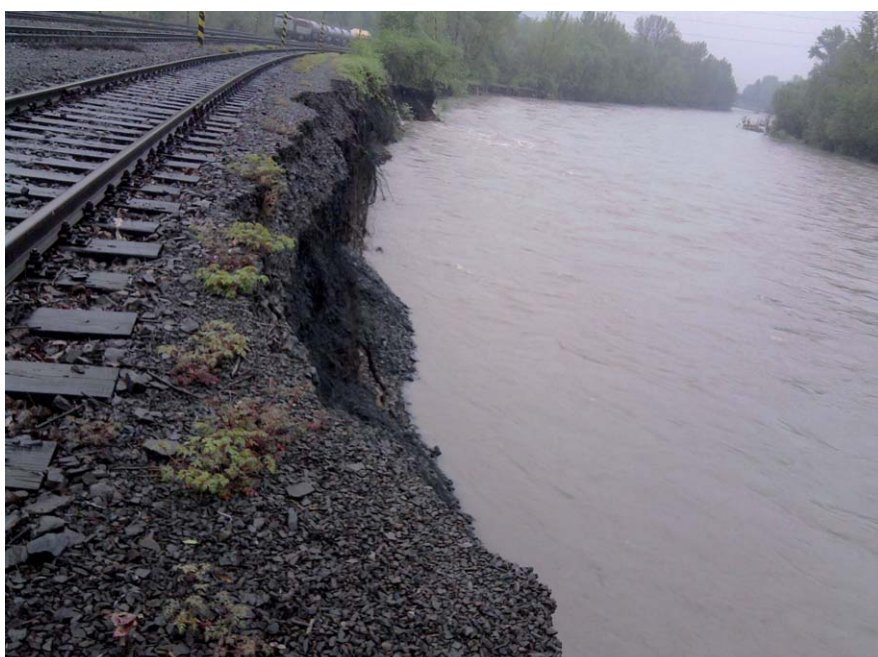
nedochází k poklesům koleje a území je tedy stabilní.

Nastal dlouhodobý cyklus odvolání proti všem rozhodnutím, proběhla řízení přes kraj, ministerstvo, ministra... věc řešil i soud. Sdružení dál tvrdošíjně tvrdilo, že nebylo prokázáno, že pravobřežní nátrž se bude zvětšovat: „Správce toku má záměr zpevňovat zjevně stabilní svah..., aby „chránil“ rezavou kolej - jednu z pěti kolejí..., jak správní orgán dospěl k závěru, že ochrana rezavé, zjevně málo používané koleje je veřejným zájmem?...pořád zbývají další čtyři koleje, z nichž jsou plně využívány tři...Za zvážení také stojí, zda je vůbec ve veřejném zájmu zachovávat kolej, která sloužila po dlouhou dobu jako odstavná

opevněním, realizovat odhánky nebo vrbové hatě. Tyto stavby by rovněž účinně stabilizovaly patu svahu v případě podmočnění při povodních. Za dva roky navrhlo jiné řešení - natlouci železobetonové (případně dubové) piloty visle v patě svahu metodou ražby vibračním zaberaněním pomocí jeřábem nesené hlavice s vibrátory. Tyto piloty oplést vrbovými pruty. Vše bude zasypáno, urovňováno a ozeleněno vrbovými sazenicemi z místa stavby a úplně nakonec nejspíš nastoupí člověk tvořitel a vyhloubí UDS obtokové koryto.

Ani tato „robertková metoda“ správce toku nenadchla. Měl zpracované své variantní řešení, které zkoumaly všechny úřady, a přesto byl vybrán původní záměr doplněný o náhradní noru pro ledňáčka. V květnu 2006 odezněly všechny „odvoláčky“ a od 1. 8. 2006 bylo možné záměr realizovat. Čekali jsme, co bude, protože všude je nějaké skryté nebezpečí - „Spodní Vír“ je „Spodní Vír“ (čtete Garpa).

V té době již ČIŽP zkoumala podnět podaný sdružením dne 31. 5. 2006 a za celé 2 měsíce si neučinila názor o zbytnosti či nezbytnosti realizace a jejím technickém řešení. Zkoumala již přezkoumané - MěÚ, krajem, MŽP i ministrem. Další činnost nám 20. 7. 2006 zakázala, neboť nebyly zváženy všechny varianty a jen znalec posoudí, co a jak a objednala znalce. Zhotovený posudek navrhl způsob opravy pravobřežní nátrže a stability svahu drážního tělesa shodně s naším původním návrhem a potvrdil správnost, ale i nálevost řešení předloženého správcem toku. Nesouhlasili jsme však s realizací přidávaných revitalizačních opatření, která

Nátrž u trati v Paskově po květnových povodních

V té době již byla hotova i tzv. stabilitní analýza, která prokázala, že když voda stoupne 2 m nad úroveň současného stavu (tzn. při cca 50leté vodě), tak kolej žuchne i s vlakem.

Sdružení dospělo ke stabilnímu závěru, že stabilitní analýza je na kočku a je lepší, když geometr zaměří výšku koleje a po půlročním období provede kontrolní měření. Pokles kolejnic pak prokáže, zda je území stabilní. Měření prokázalo, že

kolej“...,svah nezačíná přímo u náspu koleje, ale o cca 5 m dále, že pata svahu je v mírném sklonu, a tím je dostatečná opora svahu... svah je porostlý bujnou vegetací, jejichž kořenové systémy svah zpevňují... ve svahu nejsou patrné žádné praskliny a sesuvy a nenacházejí se zde žádné známky nestability.“

Občanské sdružení nebylo skromné a navrhlo řešení - opevnění kamenným pohozem doplněné vegetačním vrbovým

Dokončená sanace

V polovině května 2010 přišla povodeň a dokázala oprávněnost našich požadavků i závěrů.

se nám zdála nepřiměřená a zároveň s sebou nesla hrozbu nestability koryta a sníženou protipovodňovou ochranu. Správní řád je skvělá věc - na všechno jsou lhůty a všechno je složité. Uběhl další půlrok, kdy jsme se odvolávali

a stěžovali si. Ministerstvo nám nakonec dalo za pravdu a my v březnu 2007 mohli začít pracovat. Jenže mezitím Městský soud v Praze rozhodl na základě podnětu sdružení, že ruší rozhodnutí MŽP, kterým bylo potvrzeno rozhodnutí KÚ o výjimkách, a my neměli pravomocné výjimky a dodnes je nemáme.

V polovině května 2010 přišla povodeň a dokázala oprávněnost našich požadavků i závěrů. Spláchla celé území i s chráněnými živočichy..... Nátrž se zastavila cca 20 cm od koleje a rozšířila do

délky i šířky. V souvislosti s vlivem nátrže se projevily škody i na širším okolí a protilehlém břehu. Náklady na sanaci stouply na 5násobek oproti původnímu rozpočtu sanace.

Náklady na sanaci stouply na pětínásobek oproti původnímu rozpočtu sanace.

Jedním z opatření přijatých krizovým štábem bylo bezodkladné zabezpečení nátrže a během 3 měsíců byla sanace dokončena. Za mnohem více peněz a s větším zásahem do území, než kdyby byla provedena ještě před letošním květnem. V tom spěchu nebyl čas řešit náhradní noru pro ledňáčka. A tak ledňáček o „bejvák“ přišel. Všechny naše předpoklady o vývoji v území se potvrdily. Vyšli jsme jako vítěz,... i když inspekce zkoumá a zkoumá i postup po letošní povodni...asi ještě nejsme u konce.

Ing. Jiří Šašek

ředitel závodu Frýdek-Místek

Rozhrnování vrstvy štěrku před hutněním

Podvodní dozery Komatsu na Odře

Na Odře od konce května 2010 pracují 3 stroje Komatsu. Jedná se o podvodní dozery, které těží nánosy ze dna řeky a na překážku jim nejsou ani průtoky do 200 m³/s. Posádky strojů „pohodlně“ ze břehů navigují obrovské stroje podle vytyčených kót a ty odtěžují nánosy na požadovanou úroveň dna.

Ale to je současnost, co jí předcházelo? Povodeň z května 2010 z beskydských horských toků strhávala a nesla velké množství plavenin, zejména štěrku. Díky veškerým úpravám, v nichž byly i 100leté průtoky udrženy v korytech,

Kapacita koryta Odry byla nánosy štěrku silně omezena.

donesla povodeň tyto masy štěrku až do Odry, kde již nejsou takové spády a rychlosti a začala tyto štěrky ukládat.

Z vyhodnocení dosažených hladin při povodni na Odře (Ostrava – Bohumín) bylo jasné, že kapacita koryta je těmito nánosy silně omezena a je nutné přistoupit k “radikálnímu řezu” a uvolnit průtočný profil na námi deklarovaný stupeň ochrany území před povodněmi. Práce budou probíhat ještě zhruba do konce října. Současně je řešeno i vyvážení a uložení vytěžených náplavů mimo průtočný profil. Z dosud vytěženého objemu štěrku cca 80 tis. m³ je asi třetina vyvezena, ale protože se pohybujeme v zastavěném území, nemůžeme na

Podvodní dozer Komatsu

„suchu“ použít podobnou techniku jako ve vodě a vyvážení bude pokračovat déle. Snad to stihneme do dalších povodní, k tomu nám dopomáhej Bůh a pro nevěřící sv. Petr.

Ing. Ivana Musálková

Závod Frýdek – Místek

PŘEDSTAVUJEME ÚSEK

Vodohospodářský provoz Jeseník

Vodohospodářský provoz v Jeseníku je v Povodí Odry jedinečný v mnoha ohledech. Je to jediné pracoviště, které se nachází v Olomouckém kraji a je nejmladším provozem. A i když je také z hlediska délky toků, o které se stará, nejmenší, svou důležitou úlohu ukazuje při každé povodňové situaci.

VHP Jeseník funguje od začátku roku 1998, do té doby spadalo území pod provoz v Krnově. Po povodni v roce 1997, která měla v oblasti Jesenicka i Vidnavska ničivé důsledky, však bylo jasné, že je nezbytné, aby byly toky spravovány přímo z místa a pravidelně. „Povodí Odry vědělo, že opravy povodňových škod potrvají roky, a bylo tedy nutné mít na místě své zastoupení,“ vysvětlil důvod založení vedoucí vodohospodářského provozu Ing. Josef Holub.

Ten do provozu přišel hned na začátku jeho zřízení spolu s technikem J. Sívkem. Kromě něj zde byli pouze dva dělníci (J. Binkowski, M. Žáček) a technik L. Konečný. Po třinácti letech fungování se jesenické pracoviště značně rozrostlo. Dva technici vedou dvě čtyři dělníků – pětičlenná pracuje na Jesenicku, další čtyři dělníci mají na starosti oblast Vidnavska. Ing. Holub předpokládá, že tento počet pracovníků je zatím dostačující. Tým by se mohl rozšířit v případě, pokud by vodohospodářský provoz přebíral do správy některé toky od Zemědělské vodohospodářské správy.

Pracovníci VHP Jeseník

Hlavními úkoly třinácti pracovníků provozu je udržování průtočnosti koryt vodních toků.

Hlavními úkoly třinácti pracovníků provozu je udržování průtočnosti koryt vodních toků, což spočívá zejména v odstraňování náletových dřevin, údržbě travnatých ploch, břehových porostů a odstraňování nánosů. Probíhají také menší opravy břehových opevnění a odstraňování povodňových škod. S většími stavbami pak pomůže zejména svou technikou opavský závod. Velké stavby investičního charakteru řídí investiční odbor Povodí Odry v Ostravě za využití externích zhotovitelů. V zimním období jsou práce zaměřeny na odstraňování náletových dřevin, které kvůli vegetačnímu období a hnízdění ptáků není možné kácet na jaře a v létě.

Porosty kolem toků však nejsou upravovány pouze z hlediska převádění zvýšených průtoků vody. Břehy a hráze řek a potoků se stávají oblíbenými místy i k procházkám a projížděním na kole. „Stále roste trend, kdy se obce snaží vytvářet vysokou kulturu krajiny. Máme s nimi dobré vztahy a snažíme se spolupracovat na tom,

abychom zpřístupnili krajinu kolem vodních toků lidem,“ poznamenal Ing. Holub. Takto se vodohospodářský provoz Jeseník stará v současnosti o cca 96 kilometrů toků. „Naší největší řekou je Bělá, která je nejvýznamnějším tokem okresu i města Jeseník. V naší správě dále jsou Staříč,

Vodohospodářský provoz Jeseník se stará o cca 96 kilometrů toků.

Vidnávka, Černý potok, Zlatý potok, Vojtovický potok a hraniční úseky vodních toků Olešnice, a Kolnovický potok. Nejvíce zahájených staveb máme nyní na Vidnávce, na které se hodně podepsaly povodně z roku 2009,“ popsal situaci na tocích vedoucí VHP.

Ačkoli se Jeseník nachází v Olomouckém kraji, podle Ing. Holuba si však od Povodí Odry odloučení nepřipadají. Pracovníci provozu se každoročně podílejí na organizování Zimní vodohospodářské tříčítky, která se koná na Rejvízu, a zapojují se i do dalších aktivit podniku. „Přijali jsme teď v posledních letech dva nové pracovníky do dělnické profese, kteří omladili náš kolektiv. Občas pořádáme společné akce, ke kterým patří například oslavy významnějších narozenin, rozloučení na konci roku a podobně. Tím, že se vídáme i mimo práci a sem tam si zajdeme třeba na bowling, se utužují vztahy mezi zaměstnanci i mimo pracoviště,“ dodal Ing. Holub.

Vendula Jičínská

Pracovník VHP Jeseník při likvidaci křídlatky na Zlatém potoce ve Zlatých Horách

Dvojnásobný mistr světa ve sjezdu na divoké vodě v rozhovoru pro Kapku říká: Moravice nabízí vodákům úžasné trasy

Tomáš Slovák je dnes nejúspěšnější český reprezentant ve sjezdu na divoké vodě. Kromě úspěchů na mezinárodních soutěžích, ze kterých si letos přivezl dvě zlaté medaile, vyrábí lodě, na kterých sjíždějí řeky ti nejlepší světoví sportovci. Teď se vrací na Opavsko, kde s pádlováním začínal, aby zde na Moravici společně s Robertem Knebelem a Kanoem Klubem Opava uspořádal mistrovství světa juniorů.

Proč jste se jako stále aktivní sportovec rozhodl stát se organizátorem mistrovství světa?

Česká republika dostala příležitost uspořádat mistrovství světa juniorů na divoké vodě. Bylo by to po šestnácti letech poprvé, co by se u nás konala významná vodácká akce. Navíc české juniory trénuji. Český svaz kanoistiky na divokých vodách hledal organizátora, tak jsme se společně s mým reprezentačním trenérem Robertem Knebelem rozhodli, že se

mistrovství ujmete a uděláme z toho skvělou akci.

Rozhodl jste se mistrovství uspořádat na řece Moravici na Opavsku. Proč zrovna zde?

Oba dva odsud pocházíme. Svou vodáckou kariéru jsem začal v Opavě, a chtěl jsem se proto do Moravskoslezského kraje vrátit. Kanoistika zde mi pomohla dosáhnout všech mých úspěchů, takže jsem se rozhodl vrátit jí zpět, co mi dala. Stejně je na tom Robert, ten je původně z Ostravy. Máme k tomuto kraji oba velice blízko.

Je Moravice pro sjezd na divoké vodě vhodná?

To bylo při rozhodování, kde se mistrovství uspořádá, také důležitým faktorem. V České republice není moc míst, kde je možné zajistit v letních měsících dostatečný průtok. A mistrovství juniorů se musí konat v létě, aby závodníci mohli přijet v době svých prázdnin. Uvažovali jsme také o Vltavě pod Lipnem nebo o Labi pod Špindlerovým Mlýnem. Moravice je ale u vodáků velmi oblíbená. Je to úžasná trasa nádhernou přírodou.

Co všechno je nutné zařídit, aby se zde mistrovství světa mohlo uspořádat?

Především jsme museli oslovit Povodí Odry, zda je možné, aby nám v termínu zaručili odpouštění z nádrží potřebný průtok. A musím říct, že jsme se u nich setkali se skvělým přístupem. Od začátku se snažili, aby se mistrovství mohlo uskutečnit. Opravdu se snaží veřejnosti řeku co nejvíce zpřístupnit, aby všichni mohli poznat krásu Moravskoslezského kraje.

Největší starosti nám ale dělalo povolení společnosti ENERGO PRO, která má vodní elektrárnu na odtoku z Kružberku. Protože budeme vodu potřebovat v řece, zmenší se jim mnohonásobně výroba elektřiny. Nakonec se ale s námi dohodli, a stali se dokonce hlavním partnerem akce.

Máte za sebou zkušební ročník. Ukázalo se, že jste na skutečné mistrovství příští rok připraveni?

Závody mistrovství ČR probíhaly v kategoriích dorostu a veteránů. Také se zde odjel závod Českého poháru žáků. Určitě nás velice potěšily výborné ohlasy profesionálních sportovců, kteří chválili především dobrou organizaci, technické zajištění i výběr trati. Naopak se nám kvůli nedostatku finančních prostředků nepovedlo akci propagovat a přilákat mnoho diváků. Zklamáním pro nás bylo také to, že přijeli závodníci pouze z pěti zemí (Austrálie, Slovensko, Belgie, Irsko a ČR). Chápeme ale, že mají omezené rozpočty a nebyla to pro ně jako zkušební závody prioritou. Je pro ně důležitější zúčastnit se především mistrovství samotného. Na druhé straně nás ale potěšil velký zájem vodácké veřejnosti na doprovodném Silesia Canoe Marathonu, kterého se zúčastnilo asi sto lidí. A všichni si závod pochvalovali.

Proč by se lidé měli přijít na mistrovství světa juniorů, které se uskuteční příští rok v červenci, přijít podívat?

Sjezd na divoké vodě je nádherný přírodní sport, kde nechybí akce a adrenalin. Budeme mít také bohatý doprovodný program, kde si lidé mohou například zasoutěžit v kajacích. A opět budeme opakovat maraton, takže si všichni mohou vyzkoušet roli závodníků a užít si krásy slezské přírody.

Vendula Jičínská

MEDAILON

TOMÁŠ SLOVÁK

Český reprezentant ve sjezdu na divoké vodě, trenér české juniorské reprezentace

Kategorie: sprint na kajaku

Narozen: 9. 12. 1979

Začínal v oddílu KK Opava

Největší úspěchy: mistr Evropy z let 2003, 2005, 2007

Dvojnásobný mistr světa 2010 a mnohonásobný medailista z let 2004, 2006, 2008, 2010

Mistrovství světa juniorů ve sjezdu na divoké vodě na Moravici

V srpnu minulého roku se na nás obrátil Český svaz kanoistů se záměrem zorganizovat Mistrovství světa juniorů 2010 a 2011 ve sjezdu na divoké vodě na řece Moravici. Úloha našeho podniku při takových závodech spočívá v zajištění dostatečného průtoku v řece nadlešňováním z vodního díla Kružberk.

Úloha našeho podniku při takových závodech spočívá v zajištění dostatečného průtoku.

Vedení podniku tento záměr podpořilo s tím, že se jedná o prestižní akci, která výrazně zviditelní náš kraj v celosvětovém

měřítku. Naší podmínkou však bylo, aby akce byla koordinovaná s širší vodáckou veřejností, bylo minimalizováno množství vypouštěné vody a pořadatel zajistil souhlasná stanoviska všech subjektů dotčených vypouštěním vody (provozovatele HC1 Podhradí, odběratele vody SmVaK, Českého rybářského svazu a v neposlední řadě i okolních měst – Vítkova a Hradce nad Moravicí). Poté, co organizátoři získali všechna stanoviska, požádal VH dispečink Krajský úřad Moravskoslezského kraje o schválení manipulace nad rámec platných manipulačních řádů VD Slezská Harta a Kružberk.

Organizace mistrovství se řídí přísnými pravidly a vlastní závody se skládají ze dvou částí. Jeden rok je „tréninkový“ a následující rok se jedou vlastní závody. Tréninková část závodu proběhla ve dnech

27. 7. až 1. 8. 2010 v úseku od Žimrovic po Branku. Vypouštění vody bylo nutné koordinovat s ohledem na dotokovou dobu do místa konání závodů a s ohledem na požadované množství. Manipulace na VD Kružberk proto probíhaly brzy ráno a k tomu obsluha HC1 zapínala MVE s průtokem 7,5 m³/s. Předem dohodnutý harmonogram manipulací nám trochu narušila příroda, kdy před konáním závodů místní bouřky rozkolísaly průtok v řece Moravici. Proto jsme byli s pořadatelem denně v kontaktu a upravovali jsme manipulace podle aktuálního stavu průtoků. Věřím však, že se z naší strany podařilo zajistit dobré podmínky pro konání závodu, alespoň ohlasy, které se k nám dostaly, tomu nasvědčují.

Ing. Jiří Pagáč
VH dispečink

Budování cyklostezky z Vratimova do Sviadnova začne příští rok

Svazek obcí Region Slezská brána připravuje realizaci projektu „Kompletace páteřní cyklotrasy Ostrava – Beskydy, úsek Vratimov – Sviadnov“, jehož záměrem je vybudování cyklotrasy, která bude navazovat na již zbudované úseky ve Vratimově a Sviadnově.

Nový úsek cyklostezky z Vratimova do Sviadnova

Celková délka cyklotrasy bude 7036 m a bude procházet přes 4 katastrální území Řepiště, Žabeň, Paskov a Sviadnov. Pro stavbu cyklostezky zajistil předseda svazku obcí Rostislav Kožušník dotaci z ROP NUTS II Moravskoslezsko, jejíž stavební náklady se předpokládají ve

výši 36,6 mil. Kč.

Vzhledem ke skutečnosti,

že stavba cyklostezky bude v úseku Paskov – Žabeň – Sviadnov budována na hrázi, jejímž správcem je Povodí Odry, státní podnik, zavázali jsme se ke spolupráci na tomto projektu. Naším cílem je rekonstrukce 3740 m hráze, která bude financována ze zdrojů Povodí Odry, ve výši 10 mil. Kč.

Rekonstrukce hráze spočívá v zemních pracích, resp. úpravě koruny hráze

a nivelety do stavu, kdy bude možno na této konstrukci vybudovat konstrukční vrstvy cyklostezky. Součástí rekonstrukce je také odstranění starých betonových sloupů a oprava propustku. Zahájení stavebních prací na cyklostezce je plánováno v dubnu 2011 a ukončení v listopadu 2012, přičemž stavební práce na rekonstrukci hráze budou probíhat po vydání stavebního povolení a výběru zhotovitele prací, tj. listopad 2010 až listopad 2011.

Martin Látal
investiční odbor

Rostliny a živočichové za povodní

Proudění vody je zásadní faktor, který odlišuje vodní toky od vod stojatých. Spolu s kvalitou vody a stavem koryta spoluplytváří podmínky pro výskyt konkrétních druhů vodních organismů. Přirozené adaptace ryb umožňují obydlovat i úseky s prudkým proudem. K tomu, aby ryba překonala proudění vody, spotřebuje mnoho energie, kterou šetří tím, že vyhledává klidová místa – části koryta s nižší rychlostí proudění vody. Těmito místy může být úkryt pod balvanem, padlým stromem či jinou překážkou, u břehů, mezi kořeny stromů nebo v proláklíně ve dně.

Při povodni se rychlost vody několikanásobně zvyšuje, ale není v celém korytě stejná a směrem ke břehům a ke dnu se snižuje. Ryby z horních úseků toků se při zvyšování průtoku zdržují v příbřežních proudových stínech a vyčkávají konec povodně a nemají tendenci migrovat mimo koryto. V dolních úsecích ryby naopak využívají možnosti migrovat do zaplaveného území a využívat zaplavená slepá ramena a tišiny v zaplavené říční nivě k přečkání vysokých průtoků. Po odeznění povodně však mohou úkrytová místa ztratit kontakt s řečištěm a stát se smrtelnou pastí. Letos zůstalo v opuštěných tůňkách v řečišti Skalické Morávky i několik hejn střevlí, ale také raci a další ryby. Některé se podařilo zachránit, někteří uhynuli nebo byli odloveni ptáky, kteří měli bezodtoké tůně za lehce dostupný bufet.

Důležitý je zdravotní stav i věk ryby, dospělá ryba povodeň zvládá lépe než mladý jedinec. Na pravidelné jarní a letní záplavy některé druhy vážou období rozmnožování a vytírají se na zaplavené rostliny. Extrémní a náhlé povodně však mohou rybí obsádku spláchnout či jinak redukovat. Odplavení jedinci mají tendenci se vracet zpět, ale příčné překážky v korytech tomu mohou zabránit a dochází

Skalická Morávka po povodni.

Mrtvý rak ve vyschlé prohlubni.

Kořeňující vrbový řízek v korytě

k ochuzování výše ležících úseků. S chodem dnových sedimentů dochází k odplavení i usmrcení jedinců vázaných na dnový substrát (např. mihule potoční) a dočasně může dojít k úbytku bentosu, ale regenerace nastane vlivem rekolonizace do jednoho roku. Zákaly vody a rychlý proud jsou fatální pro jikry a mladá stadia ryb, která nedolají proudy a unášeným jemným částicím. Může dojít k poškození žaber ryb. Ztrátové bývají ročníky ryb těsně po rozmnožování, jejichž potomstvo je ve stadiu jiker nebo plůdku.

V listopadu 1997 proběhla v Brně konference „Povodně a krajina '97“. Kolektiv autorů (S. Lusk a kol.) zde vyhodnotil „Vliv extrémních povodňových stavů v červenci 1997 na rybí společenstva vodních toků“. Podle průzkumů nedošlo ve pstruhových a parmových úsecích k průkazným změnám populací dominantních i doprovodných druhů. U lipana byly zjištěny lokální ztráty v místech, kde mu byl znemožněn návrat z rozlivů zpět do toku. U zaplavených stojatých vod došlo

Zákaly vody a rychlý proud jsou fatální pro jikry a mladá stadia ryb.

k vyplavení a nebo aktivní emigraci rybích obsádek do nově zaplavovaného území, při opadu pak směrem do vodního toku s proudem vody. Podélné migrace byly převážně směrem po proudu. Původní stav rybích společenstev stojatých vod, zejména výskyt větších jedinců, se po opadnutí záplav již neobnovil. Dolní toky byly nejvíce dotovány rybami z výše ležících částí povodí a rybami pocházejícími z vyplavených stojatých vod. V oblasti déletrvajících povodňových rozlivů docházelo v závěrečné části

FAUNA & FLÓRA

v souvislosti s rozkladem organické hmoty ke vzniku kritických kyslíkových stavů s následnými lokálními úhyny ryb (pole, louky).

Přizpůsobení záplavám lze pozorovat i u dalších obratlovců, jejichž životní cyklus je spjat s vodním prostředím nebo říční nivou. Ale i na vodu adaptovaný organismus nemusí extrémní záplavu zvládnout. Před několika léty se lesníci na Břeclavsku a Hodonínsku radovali, že povodeň spláchla část bobrů z jejich lužních lesů na Slovensko. Naopak záplavy eliminují výskyt druhů, které k jejich působení nejsou přizpůsobeny, což jsou např. stepní druhy (hraboš polní). V zaplaveném území jsou především postižené drobné druhy (zajíc, srnec), příliš mladí, přestárlí a oslabení jedinci. Fyzicky zdatné druhy mohou včas uniknout. Po záplavách z roku 1997 provedl Ústav pro výzkum lesních ekosystémů s. r. o. monitoring zaměřený na „Stavy zvěře v záplavových oblastech“ se závěry, že v okresech se zaplavením nad 13 % plochy došlo všeobecně ke srovná-

Odkorněné stromy na náplavu.

Rybí potěr.

Povodně jsou přínosem pro ptáky vázané na vodu. Dochází k obohacení jejich potravní nabídky.

telnému propadu u zajíce, srnčí, bažanta i koroptve. Srnčí zvěř bývá méně postižena, což pravděpodobně souvisí s větší schopností znovuosídlení migracemi. Povodně jsou přínosem pro ptáky vázané na vodu. Dochází k obohacení jejich potravní nabídky a i po odeznění záplav se zdržují u zaplavených prohlubní na polích i lukách (rackové, písík, kulík, kachny). Také u vodních ptáků dochází k úhynům ptáčat, která nemají dostatek sil opustit koryto nebo hnízdo a jsou odplavena. Dobrou zprávou je, že letošní povodeň přežilo hejno mladých morčáků, kteří se vylíhli u Ostravice v Řepištích. Při nástupu povodně v období reprodukce může dojít k úhynu celé snůšky ptáků hnízdících na zemi (skřivan, čejka), v nízké příbřežní vegetaci (rákosník) a norách hloubených v dosahu vodní hladiny (ledňáček). Nepříznivým důsledkem dlouhotrvajících dešťů může být i omezená možnost získávání

Střevle v opuštěné tůni.

potrav, vlhkost nebo výrazné ochlazení, a to i pro ptáky hnízdící v relativní bezpečí. Získávání potravy pro mladé je pro rodiče fyzicky a energeticky velmi náročné. Některé druhy mohou po odeznění nepříznivých podmínek zahnídit podruhé a úspěšně vyvést další mláďata. Loni jsem pochovala týden staré lejsky šedé, kteří se vylíhli na mém okně. Oba rodičové po třídním intenzivním dešti a prudkém ochlazení péči nezvládli. Za dva týdny snesla samička do hnízda nová vajíčka a další mláďata byla úspěšně odchována. Přizpůsobení na pravidelné záplavy lze pozorovat i u rostlin a jejich společenstev (lužní les, společenstva štěrkových náplavů, vlhké louky) a povodně jsou přirozenou a nezbytnou součástí jejich vývoje. Zvyšuje se přísun živin a vznikají nová stanoviště, která umožňují vývoj specifických společenstev, jejich rozrůznění a existenci konkurenčně slabých druhů (např. štěrkové náplavy s židovínkem). Při povodni dochází k šíření rostlin, a s tím souvisí i negativní

stránka záplav - invazní neofyty. Negativní vlivy na rostlinná společenstva lze nalézt v mechanickém poškození nebo odplavení rostlin, změně substrátu. Dlouhodobé zaplavení zastavuje fotosyntézu a zamezuje přísunu kyslíku, což může vést k úhynu rostlin. Letošní povodeň stromy rostoucí na štěrkových náplavech dokonale „odkornila“ a z koryt trčely bílé pahýly vrb a olší.

Letošní povodeň stromy na štěrkových náplavech dokonale „odkornila“ a z koryt trčely bílé pahýly vrb a olší.

Povodně jsou přírodními úkazy, které vždy byly a budou a z přírodního hlediska nemusí znamenat katastrofu, naopak jsou jevem nezbytným pro zachování biologické rozmanitosti říční nivou. O významu každoročních záplav jsme se učili i v dějepise. Zhruba 20 let je rozvíjená teorie Flood Pulse Koncept (FPC) podle které je součástí fungování přirozeného říčního systému kolísání průtoků, a tedy i povodně.

RNDr. Lenka Filipová

V Petrovicích u Karviné začíná stavba dlouho očekávané hráze

Vážení čtenáři, chceme se s Vámi podělit o zásadní úspěch, za který považujeme zahájení stavby protipovodňových opatření v obci Petrovice u Karviné. K jeho dosažení, kterému předcházelo nesčetné množství podmínek a připomínek ze strany ochránců životního prostředí, samotných vlastníků dotčených pozemků, orgánů státní správy (jen územní řízení trvalo téměř 15 měsíců), či řešení časově náročných dědických řízení, bylo z naší strany vynaloženo maximální možné úsilí. Pro ilustraci Vás seznámíme s vývojem přípravy této stavby.

hrází a protipovodňových zídek. V tomto případě je nutné zmínit, že z důvodu ochrany životního prostředí nebyl možný zásah do koryta vodního toku Petrušky. Po projednání výše uvedené dokumentace se všemi příslušnými institucemi a vlastníky dotčených nemovitostí byla v březnu 2007 podána na stavební úřad v Petrovicích u Karviné žádost o vydání územního rozhodnutí, přičemž až v červenci 2008 nabylo územní rozhodnutí právní moci. Teprve potom jsme mohli dopracovat dokumentaci pro stavební povolení a následně ji začít projednávat. V této fázi pak komplikace vyvstaly zejména při projed-

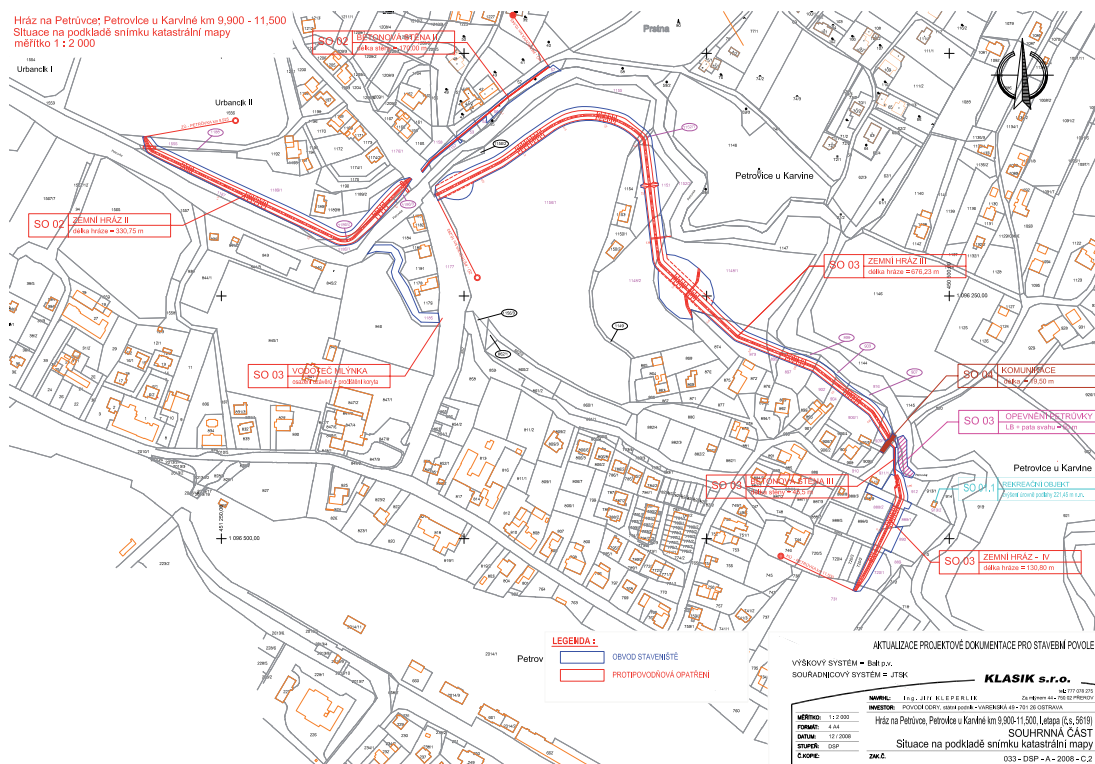
o vydání stavebního povolení, přičemž v březnu 2010 nabylo právní moc stavebního povolení na hlavní stavební objekty. Bohužel jednou ze zásadních podmínek uplatněných orgánem životního prostředí ve stavebním povolení bylo, že práce týkající se kácení dřevin a skryvky ornice mohou být zahájeny až v říjnu kalendářního roku. Z těchto důvodů jsme k tomuto datu nasměrovali veškeré činnosti, které byly nezbytné k realizaci plánovaného opatření.

Po přiznání dotace z Ministerstva zemědělství ČR v červenci 2010 jsme však z důvodu urychlení celé výstavby ve spolupráci s biologickým dozorem požádali

orgán ochrany přírody o změnu výše uvedené podmínky tak, abychom mohli na stavbě zahájit hlavní stavební činnost dříve než 1. 10. 2010. K zajištění tohoto cíle a v souladu s příslibem daným občanům a zástupcům obce Petrovice u Karviné jsme vybranému zhotoviteli předali staveniště s měsíčním předstihem v 7/2010 oproti plánovanému termínu předání staveniště uvedenému v uzavřené smlouvě o dílo. Na základě naší maximální možné vyvíjené aktivity pak následně rozhodl příslušný

orgán krajského úřadu o zrušení všech podmínek, které omezovaly výstavbu protipovodňového opatření. Závěrem nám nezbývá již jen věřit, že stavba bude mít co nejméně problémový průběh a že zejména klimatické podmínky budou příznivé během celé její výstavby.

Mgr. Miroslav Janoviak
investiční ředitel

V roce 2005 jsme akci přihlásili do programu Ministerstva zemědělství ČR „Prevence před povodněmi“. Začátkem roku 2006 bylo potvrzeno její možné financování a byla zpracována dokumentace pro územní řízení. Na základě těchto skutečností byla následně zahájena jednání s vlastníky dotčených pozemků. Samotná protipovodňová ochrana pak byla navržena realizací odsazených

nání s orgány ochrany přírody, a přestože jsme nakonec našli navzájem respektovatelný způsob realizace opatření, tak neustálé doplňování podkladů, jejich posuzování a hodnocení mělo značný vliv na časový harmonogram přípravy této stavby. Po odsouhlasení této dokumentace byla koncem roku 2009 podána na příslušný vodoprávní úřad v Karviné žádost

Vodohospodářská padesátka v Jizerských horách

Celkem dvakrát letos česká vodohospodářská společnost upřela své zraky k Jizerským horám. Poprvé, v polovině srpna, když malebné pohorí na severu Čech zasáhly ničivé povodně. O měsíc později, resp. 10.–12. 9. 2010, se zde konal již XXXVII. ročník Vodohospodářské padesátky. Pořadatelem největšího turistického setkání vodohospodářů byl Český hydrometeorologický ústav v Praze. Povodí Odry reprezentovalo 15 pěších a 14 cyklistů.

Ubytování pro všechny skupiny bylo na vysokoškolských kolejích Technické univerzity Liberec, kam se účastníci ze závodů přesouvali auty, skupina ze správy podniku jela vlakem. Po vyřízení nezbytných formalit pro celou akci zbývala spousta času, a proto jsme zahájili takový malý monitoring města pod Ještědem. Čtyřčlenná skupinka vyrazila za krásnými výhledy na výšinu s vysílačem od architekta K. Hubáčka na jejím vrcholu. Milovníci živé přírody odkráčeli rovnou do zoo. Nejstarší zoologická zahrada na území České republiky je pověstná chovem bílých tygrů, kteří patří k hlavním atrakcím. Největší pozornost si však získalo krmení lachtanů. To hlavní ale přišlo až v sobotu. Pro pěší byly připraveny trasy 26, 35 a 40 km, pro cyklisty pak 50, 75 a 85 km. Na rozejití

nás všechny čekalo poměrně dlouhé stoupání, a to až na první kontrolu u rozhledny Královka. Nejkrásnější úsek pochodu následoval až po druhé kontrole, kde trasa procházela kolem několika skalních útvarů – Sněžné věžičky, Holubník, Ptačí kupy. Panoramata se otevírala na hlavní horská pásma a vrcholy – Jizera, Smrk, Ještěd, na severu dominovaly chladicí věže tepelné elektrárny v Polsku. Při nedávných povodních je nutno vzpomenout Novou Louku (780 m n. m.), meteorologickou stanici, na které byl při povodních v červenci 1897 naměřen nejvyšší denní srážkový úhrn na území ČR – 345 mm. V bývalém loveckém zámečku na Nové Louce se dnes nachází turistická chata, kde byl oběd pro pěší trasy. Dalšími vodohospodářskými zajímavostmi v kraji je několik přehrad, např. Josefův Důl se dvěma hrázemi nebo přehrada na Bílé Desné, protržená v r. 1916. U letošního pochodu si můžeme povšimnout jednoho zajímavého „přírodního“

Vodohospodářskou zajímavostí v kraji je například přehrada Josefův Důl se dvěma hrázemi.

Před turistickou chatou Nová Louka

úказu. Na nejdelší trasu pro pěší se za státní podnik Povodí Odry přihlásilo více než jen jeden účastník, jak bylo obvyklé v dřívějších ročnících. Pětici pěších, kteří se mnou absolvovali celých 40 km, bych chtěl touto cestou pochválit a vyzdvihnout jejich sportovní výkon. Poděkování patří i ostatním účastníkům, kteří řádně a včas odstartovali zdolávat kilometry ať už na kole, nebo pěšky. Základem úspěchu každého takového podniku je samozřejmě počasí. Přestože předešlé dva týdny vypadaly pošmourně, pořadatel akce zřejmě zatlačil na všechny páky, aby úspěchu bylo učiněno zadost.

Co více si lze přát – pěkné počasí pro pěkný pochod zasazený do pěkné krajiny.

Co více si lze přát – pěkné počasí pro pěkný pochod zasazený do pěkné krajiny. Není proto divu, že všichni se už těší na XXXVIII. ročník Vodohospodářské padesátky, který proběhne 10. 9. 2011 v okolí Sv. Kopečku u Olomouce.

Mgr. Ondřej Burel
referent vodohospodářského rozvoje

Elitní skupina na vrcholu Černé hory při zdolávání nejnáročnější trasy

NAPSALI O NÁS

Informace o státním podniku Povodí Odry se pravidelně objevují v regionálních i celostátních médiích. Zde najdete výběr toho nejzajímavějšího, co média o Povodí Odry vydala za poslední 3 měsíce.

■ Petrovice ochrání vytoužená hráz

[Lidové noviny, 24. 8. 2010, strana 5]

Více než šestnáct let čekaly Petrovice u Karviné na stavbu protipovodňové hráze. Ta by měla ochránit část čtyřtisícové obce před stoletou vodou z řeky Petrůvky. Petrovice byly letos na jaře mezi prvními zaplavenými obcemi na Karvinsku.

Stavbu za šestnáct milionů korun dotuje ministerstvo zemědělství. Začne letos v říjnu. „Dokončena by měla být na jaře 2012,“ řekl Čestmír Vlček ze společnosti Povodí Odry.

Protipovodňová hráz bude dlouhá 1,6 kilometru, v nejvyšším bodě dosáhne výšky 2,2 metru. „Je podepsána smlouva s dodavatelem, který si již převzal staveniště. Podle stavebního povolení ale musí dodržet období vegetačního klidu, proto vlastní stavba začne až v říjnu,“ zdůvodnil Vlček.

Podle petrovického starosty Petra Trojky hráz ochrání jen část obce v česko-polském pohraničí. „Koryto je potřeba zpevnit ještě směrem na Závadu, tato ochrana se projekčně připravuje,“ řekl starosta.

...

■ Měli bychom v období sucha bez přehrad co pít?

[Bruntálský a Krnovský deník, 13. 7. 2010, strana 2]

...

Nejsou tomu ještě ani dva měsíce, co ničivé povodně v Moravskoslezském kraji sledovala s napětím celá republika. „Je pravda, že při povodních je na nás takzvaně nejvíce vidět. Skoro každý se ptá, kolik vody můžeme ještě v nádržích zadržet, proč jsme ji nezačali upouštět dříve, abychom si vytvořili rezervu. Pro toho, kdo není z oboru, se to zdá jednoduché. My ale nemůžeme z logiky věci nádrže vypouštět skoro až na dno a čekat, až je zaplní prudké lijáky či tající sněh. Kromě toho, že bychom vyhubili všechnu faunu v přehradách, by se mohlo stát, že při dlouhotrvajícím suchu by lidé neměli co pít a velké průmyslové podniky by se musely zavírat,“ vysvětluje šéf vodohospodářského dispečinku Povodí Odry.

V polovině letošního května spadlo v Beskydech tolik vody, že přehradly byly zaplněny až po okraj a voda odtékala přes bezpečnostní přelivy, potoky a řeky se pak

rozlévaly široko daleko po okolí. „I tak jsme v přehradách zadrželi velké množství vody a výrazně snížili povodňové škody...“ dodává Pagáč.

...

■ Moravskoslezský kraj znovu bojuje s počasím

[Český rozhlas Ostrava, 1. 9. 2010, Události regionu]

...

Redaktor (Ivan SEKANINA):

Pěkný den. Já mám dobré informace, mám dobré zprávy. Přestože v posledních dvou dnech napršelo v Beskydech místy až 217 milimetrů srážek, díky včasnému odpouštění přehrad situace dramatická nebyla. Nejhorší situace byla na řece Olši, kde byly průtoky na úrovni pěti- až desetileté vody. Petrůvka v Petrovicích u Karviné dokonce kulminovala na úrovni padesátileté vody. Řeky se však vylily pouze na několika málo místech a zatopily jen pole a zahrady. Zástavba ohrožena nebyla, povodňová situace se bude i nadále uklidňovat. A teď jedna informace do Petrovic u Karviné, o které už jsme mluvili. Myslím, že jsme první, kteří jim můžeme sdělit, že se u nich začne stavět povodňová hráz. Oni občané po ní volají už hodně dlouho, ale právě teď díky čerstvým informacím z Povodí Odry mohou potvrdit, že už se čeká jen na výjimku z krajského úřadu a stavět by se mohlo už příští týden. Tolik příznivá informace do Petrovic u Karviné.

■ Slezská Harta potěší kolaře, houbaře i rybáře

[Olomoucký deník, 27. 8. 2010, strana 2]

Ráj rybářů, ale i příjemné místo pro výletníky. Okolí části obce Leskovec nad Moravicí u Slezské Harty a především stejnojmenná vodní nádrž nabízejí hned několik turistických zážitků. Ať už se jedná o cyklistické vyjíždky či pěší turistiku, na své si zde přijdou i milovníci vody. Na Hartu totiž navazuje další vodní dílo, a to nádrž Kružberk. Část obce s nejmladší přehradou v zemi leží šedesát kilometrů severovýchodně od Olomouce v okrese Bruntál. Kolaři mohou v okolí Slezské Harty využít mnoho cyklistických stezek, a to jak pro kola horská, tak i silniční. Celou vodní nádrž lze objet na kole s nádherným výhledem na vodní hladinu a okolní přírodu.

...

JUBILEA

ŽIVOTNÍ JUBILEA ZAMĚSTNANCI

Bartečková Marie správa podniku
Bubíková Jana správa podniku
Jaška Josef závod Frýdek-Místek
Kachlík Libor Ing. správa podniku
Klásek Jaromír závod Opava
Kozlíková Irena Ing. správa podniku
Krkavcová Marie Ing. závod Opava
Malašáková Radmila správa podniku
Podešvová Lenka závod Frýdek-Místek
Svobodník Čestmír
 závod Frýdek-Místek

ŽIVOTNÍ JUBILEA DŮCHODCI

Gulkasová Margita závod Frýdek-Místek
Chwistková Věra závod Frýdek-Místek
Kotásek Oldřich správa podniku
Krchňáková Dagmar správa podniku
Mihalda Ludevít závod Frýdek-Místek
Ožanová Ester závod Frýdek-Místek
Pinkalová Jarmila správa podniku
Podsedníková Vilemína
 závod Frýdek-Místek
Stoklasová Ludmila správa podniku
Valuš František závod Frýdek-Místek
Wagner Milan Ing. správa podniku

PRACOVNÍ VÝROČÍ – 5 LET

Fuka Jiří, Ing. investiční referent
Mizera David, Ing. investiční referent
Pospíšil Daniel, Ing. energetik
Šolín Jiří vodohospodářský dělník

PRACOVNÍ VÝROČÍ – 10 LET

Koukal Petr hrázný - jezný
Kubiš František St. rybář
Lepík Martin, Ing. projektant
Plucnar Leoš hrázný - jezný
Rossmannová Jaroslava
 telefonní pobočka TU

PRACOVNÍ VÝROČÍ – 15 LET

Pavlas Lukáš, Ing.
 vedoucí oddělení kvantity vod a plánování
Petek Lumír, Ing. investiční referent
Popieluch Vojtěch
 vedoucí hrázný - jezný
Schneider Petr vodohospodářský dělník
Strakošová Dagmar administrativní
 pracovník

PRACOVNÍ VÝROČÍ – 20 LET

Březina Petr, Ing. technický ředitel
Janečka Petr provozní elektrikář
Najser Lubomír domovník

PRACOVNÍ VÝROČÍ – 25 LET

Davidová Zdeňka
 vedoucí personálního odboru
Gříbková Hana, Ing.
 ved. odd. chemické laboratoře
Jedlička Ivo
 vedoucí provozního střediska
Matesová Marcela
 hospodářsko správní referent
Šimková Dagmar, Ing.
 vedoucí odboru ekonomických Informací
Šmerdová Anna
 vedoucí odboru finančního
Vašenkova Simona, Ing.
 programátor výpočetních systémů

PRACOVNÍ VÝROČÍ – 30 LET

Nevrlová Jaroslava sekretářka

PRACOVNÍ VÝROČÍ – 40 LET

Vojtková Ludmila projektant

PŘEDSTAVUJEME OSOBNOST POVODÍ ODRY

Ludmila ČINČIALOVÁ

Narozena 30. 8. 1921

Začínala v Povodí Moravy

V letech 1948 až 1979 pracovala v Povodí Odry
 v oddělení vodohospodářského rozvoje

Před několika týdny oslavila Ludmila Činčialová své 89. narozeniny, a i když je v důchodu již třicet let, na svou práci v Povodí Odry a na své spolupracovníky stále vzpomíná. „Bylo to nejhezčí zaměstnání, které jsem kdy měla. Nemohla jsem si na nic stěžovat a měla jsem opravdu velké štěstí na své kolegy a nadřízené,“ podotýká Činčialová.

Do Povodí Odry přišla pracovat z Povodí Moravy. „Tenkrát bylo na severu Moravy málo pracovníků, a tak za námi do Veselí

přijel tehdejší ředitel a přemlouval nás, abychom šli pracovat do Povodí Odry. Nakonec přemluvil mě, moji sestru a nadřízeného Vladimíra Richtera,“ popisuje Činčialová. Vladimír Richter se stal jejím nadřízeným i na novém pracovišti. Podle ní byl právě on jedním z důvodů, proč na své působení v podniku tak ráda vzpomíná. „Byl to skvělý šéf. Byl velice trpělivý, nikdy se nerozčiloval a nikdy nekřičel. Kdyby byli všichni vedoucí jako on, máme ráj na zemi,“ usmívá se Činčialová. V její práci

ji také pomohli bratři Břetislav Staš a Lubomír Staš, který v podniku pracoval jako technický náměstek.

Největší dobrodružstvím v pracovní kariéře pro ni bylo měření kvality vody v Osoblaze během velmi tvrdé zimy, kdy se teploty nevyhouply nad minus patnáct stupňů. „Přijeli jsme a všechny obchody byly vybité. Museli jsme vykopávat brambory ze zmrzlé půdy, abychom měli co jíst,“ vzpomíná.

Její hlavní práce spočívala hlavně ve vyhodnocování chemického znečištění vody. A ačkoli často vystavovala podnikům za znečišťování pokuty, s lidmi vždy vycházela dobře. „Ještě teď někdy potkám ve městě inženýry, kterým jsme udělili pokutu. Vždycky se ale rádi vidíme a zavzpomínáme,“ dodává.

Vendula JIČÍNSKÁ

Nezapomeňte doporučit

VODOHOSPODÁŘSKÉ LABORATOŘE

- odběry a rozборы vzorků
- měření průtoků odpadních vod
- hodnocení naměřených dat

Zajišťujeme zejména odběry a rozборы:

- pitných vod pro účely kontroly jakosti, kolaudace, aj.
- vzorků vod v přírodních a umělých koupalištích a bazénech
- odpadních vod, z čistíren odpadních vod (i domovních)
- odpadních vod pro výpočet poplatků za vypouštění odpadních vod
- pro provozovatele vodovodů i výrobce balených vod – radiologické, aj.
- vyžadované povolením k nakládání s povrchovými nebo podzemními vodami
- (vypouštění odpadních vod, odběry povrchových nebo podzemních vod, apod.)
- sedimentů, kalů, zemin a odpadů včetně vodných, aj. výluhů
- monitorování kvality vod v účelových monitorovacích sítích
- další práce dle potřeb zákazníků (informativní rozборы jakosti vod ve studnách,
- potocích, řekách, rybnících, aj. nádržích)

Vodohospodářské laboratoře Povodí Odry jsou zkušební laboratoři akreditovanou Českým institutem pro akreditaci o.p.s. pod číslem 1296. Laboratoř plní akreditační kritéria dle normy ČSN EN ISO/ IEC 17025:2005.

Předmětem akreditace jsou chemické, radiochemické, mikrobiologické a hydrobiologické rozборы vod, vodných výluhů, zemin, sedimentů, plavenin a odpadů včetně odběrů vzorků v rozsahu uvedeném v příloze osvědčení o akreditaci.

Kontakt

**Povodí Odry, státní podnik
Vodohospodářské laboratoře**

Varenská 49, 701 26 Ostrava

fax: 596 657 331

e-mail: laborator@pod.cz

Telefon:

- ústředna
596 657 111
- vedoucí vodohospodářských laboratoří
596 657 332
- zástupce vedoucího laboratoře, zakázky
596 657 334
- příjem vzorků, expedice výsledků
596 657 340
- vedoucí oddělení vzorkovacích prací
596 657 342
- vedoucí oddělení chemických laboratoří
596 657 337
- vedoucí oddělení biologických laboratoří
596 657 341